

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ จะได้กล่าวถึงรายละเอียดในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยทุกขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยเลือกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารแผนของโรงเรียนโดยตรง คือ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จากจำนวน 22 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 379 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 717 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 260 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,356 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 2535)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการและขั้นตอนในการเลือกจากประชากรดังต่อไปนี้

1) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตาราง R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (ประยูร อาษานาม, 2534) เป็นแนวทางในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมาทุกคนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน

2) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดส่วน (Quota sampling) (งามนิตย์ ธาตุทอง, 2533) ได้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 84 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 160 คน และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 58 คน

3) นำเอากลุ่มตัวอย่างจากแบบกำหนดส่วนมาเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) รายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน และ
รายอำเภอ

ขนาดโรงเรียน เป็นรายอำเภอ	จำนวนผู้บริหารโรงเรียน							
	ประชากรตามขนาดโรงเรียน				กลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
แก้งสนามนาง	7	14	3	24	2	3	1	6
ขามทะเลสอ	6	9	3	18	2	2	1	5
ขามสะแกแสง	9	16	5	30	2	4	1	7
คง	14	34	8	56	3	7	2	12
ครบุรี	10	26	15	51	2	6	3	11
จักราช	16	37	13	66	3	8	3	14
ชุมพวง	17	48	22	87	4	11	5	20
โชคชัย	11	20	9	40	3	5	2	10
ด่านขุนทด	37	54	17	108	8	12	4	24
โนนแดง	8	8	4	20	2	2	1	5
โนนไทย	23	40	12	75	5	9	3	17
โนนสูง	15	43	9	67	3	10	2	15
บัวใหญ่	28	54	5	87	6	12	1	19
บ้านเหลื่อม	9	6	2	17	2	1	-	3
ประทาย	26	35	2	63	5	8	1	14
ปักธงชัย	30	39	7	76	6	7	1	16
ปากช่อง	15	42	20	77	3	9	4	16
พิมาย	16	25	20	61	3	6	4	13
เมือง	7	38	32	77	2	8	7	17
สีคิ้ว	24	31	12	67	5	7	3	15
สูงเนิน	25	24	5	54	5	5	1	11

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน และ รายอำเภอ (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน เป็นรายอำเภอ	จำนวนผู้บริหารโรงเรียน							
	ประชากรตามขนาดโรงเรียน				กลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
เสิงสาง	5	15	11	31	2	3	3	8
หนองบุญนา	7	10	9	26	2	2	2	6
ห้วยแถลง	9	29	9	47	2	6	2	10
วังน้ำเขียว	5	20	5	30	2	5	1	8
รวม	379	717	260	1,356	84	160	58	302

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจ (Checklist) มีลักษณะเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยตำแหน่งที่รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ วุฒิต่างการศึกษา และจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในกระบวนการบริหารแผนของโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ จำแนกตามกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ขั้นการวางแผน ขั้นการดำเนินการตามแผน และขั้นการประเมินผล ประกอบด้วยคำถาม 45 ข้อ แยกเป็นคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้

- (1) ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน จำนวน 11 ข้อ
- (2) ชั้นการวางแผน จำนวน 11 ข้อ
- (3) ชั้นการดำเนินการตามแผน จำนวน 12 ข้อ
- (4) ชั้นการประเมินผล จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารแผนของโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ จำแนกตามกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยคำถาม 30 ข้อดังนี้

- (1) ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน จำนวน 7 ข้อ
- (2) ชั้นการวางแผน จำนวน 6 ข้อ
- (3) ชั้นการดำเนินการตามแผน จำนวน 10 ข้อ
- (4) ชั้นการประเมินผล จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโดยทั่วไป ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติ จำแนกตามกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ ดังนี้

- (1) ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน จำนวน 3 ข้อ
- (2) ชั้นการวางแผน จำนวน 3 ข้อ
- (3) ชั้นการดำเนินการตามแผน จำนวน 3 ข้อ
- (4) ชั้นการประเมินผล จำนวน 3 ข้อ

3.3 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามลำดับขั้น ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมความชัดเจนของภาษา
- 2) นำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว มาเสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัย เพื่อขอข้อแนะนำแล้วมาปรับปรุงแก้ไข จึงนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

ศึกษา อาเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3) นำเครื่องมือที่ไปทดลองใช้มาหาความเที่ยง (Reliability) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ประยูร อาษานาม, 2534) ผลการหาความเที่ยงของเครื่องมือในตอนต้นที่ 2 และตอนต้นที่ 3 ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าดังนี้

ตอนต้นที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันในกระบวนการบริหารแผนของโรงเรียนประถมศึกษา

ความเที่ยงในตอนต้นที่ 2 ตามกระบวนการบริหารทั้งหมด มีค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.96

ตอนต้นที่ 3 การศึกษาปัญหาในการบริหารแผนของโรงเรียนประถมศึกษา

ความเที่ยงในตอนต้นที่ 3 ตามกระบวนการบริหารทั้งหมด มีค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.96

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และกลุ่มตัวอย่าง

2) จัดส่งเครื่องมือในการวิจัยทางไปรษณีย์ถึงกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับสอจดติดแสดตมภ์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัยเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืน และผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกเองเป็นบางอาเภอ

3) ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์และเดินทางไปเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 273 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.40 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ จากศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 นำมาแจกแจงนับความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ

(Percentage)

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ตอนที่ 4 ส่วนที่ให้เลือกตอบคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วนที่เป็นปลายเปิดนำมาสรุปเป็นความเรียง

2) การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มของตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparisons) โดยวิธีของ Scheffé test (งามนิตย์ ธาตุทอง, 2533)

3) จากแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ได้แปลงเกณฑ์ในการให้คะแนนทั้ง 4 ระดับ โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินค่าความคิดเห็น (Opinionnaire) พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ย ตามหลักเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหาน้อยที่สุด

ในบทต่อไปนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ในเรื่องการบริหารแผนของโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะตามลำดับ